

ПОЗОРИШТЕ.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

ИЗЛАЗИ СВАГДА О ДАНУ СВАКЕ ПРЕДСТАВЕ НА ПО ТАБАКА. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 п. месечно. — Претплата се шаље Корнелу Јовановићу, који се из љубави према позоришту примио да разашиле овај лист.

К Р А Љ Л И Р.

(Наставак.)

Едмунд.

Из почетка примораваше ме
С њиме заједно да вас убијемо;
Па кад виде, да ме не могаше
Ни реч'ма ни силом на то склонит',
Он насрте на ме мачем голим,
И обрани ев' на овом месту;
Па док хтедох и ја да се латим
Свога мача, у одбрани нужној,
И повиках за помоћ да дође,
Он с' упулаши и наже да бега,
Па отрча там' на ону страну!

Глостер.

Нека бежи где год знао буде,
Опет не ће умаћи ми никуд;
Пре ил' после, ухваћен ће бити!
Дође л' једном он у моје руке —
Ха!

Онда збогом с' њиме навек нек је,
Нек путује тамо на истину!

(Показује на небо.)

А на те ћу, мој једини сине,
Све насладе и право пренети;
Само тебе од данас имадем,
Тебе једног рођенога сина! (Оду у двор.)

П О Ј А В А Д Р У Г А.

Пред замком глостеровим.

Кент с једне, а Освалд с друге стране.

Освалд.

Пријатељу, добро вече желим! Ниси л' одгуд
ти из куће ове?

Кент.

Јесам!

Освалд.

А ти ми кажи, где би се могли овде моји људи
с коњма да сместе?

Кент.

Тамо у глибу!

Освалд.

Кажи ми, збиља те молим, ако си ми пријатељ.

Кент.

Ја писам твој пријатељ!

Освалд.

Ех, онда те не ћу ни узнемиривати више мо-
јим молбама.

Кент.

Узнемирио си ти мене већ један пут.

Освалд.

Шта ти ту булазниш, кад те ја и не познајем?

Кент.

А каквим образом смеш ти мени, псећа траго,
у очи да речеш, да ме не познајеш, кад ме добро
знаш? Још ни добра два дана не прођоше, како
си се ти под мојим ногама по прабини ваљао,
пред лицем светлога краља, и ти опет велиш, да
ме не познајеш! Овамо, уло, извлачи мач, па и
ако је ноћ, опет за то светли месец, да те бар
њему на излог ставим. Извлачи мач, уло, нит-
кове, безобразниче! (Извлачи свој мач.)

Освалд.

Одлази, ја с тобом немам никаква посла!

Кент.

Извлачи мач, бабо плашљива, ти, који знаш
да носиш писма противу свога краља; ти, лутко
дрвена, која се клањаш непоштењу, а служиш не-
благодарности и идеш противу свога господара!
Извлачи мач, псето једно, па ходи да се огледам!
Не измичи као кукавица, јер ћу ти у час под-
кратити панке!

Освалд (дере се.)

У помоћ, у помоћ, убице, у помоћ!

Кент.

Не дери се, стани, не бегај, ниткове! Брани се!
(Удари га туном страном по леђима.)

Освалд.

У помоћ, убице, у помоћ!

П О Ј А В А Т Р Е Ћ А.

Едмунд и пређашњи.

Каква је то вика? Шта ви ту имате између себе?

Кент.

Приступите само ближе, господичићу, па ако су вам засврбела леђа, да их мало прочешем!

П О Ј А В А Ч Е Т В Р Т А.

Долази Корнвал, Регана, Глостер, слуге и пређашњи.
Глостер.

Шта видим, голе мачеве! Шта се то догађа туна?

Корнвал.

Коме живот није омрзнуо, тај нека одмах уђути! Само с места нека се ногом крочи, па му је тога часа одлетела глава! Шта је дакле било међу вама?

Регана.

Како сад видим, то је један очин, а други сестрин гласник; обојица бежу јутрос код нас.

Корнвал.

Са чега се завадисте, говорите!

(Наставиће се.)

Ј О С И Ф Л Е В И Н С К И.

(АУТОБИОГРАФИЈА.)

Родио сам се у Бечу 20. септембра 1835. Моји родитељи, прости грађани, били су толико имућни, да су могли од своје кухарске радње прилично без бриге живети. Још у раној младости показивао сам особиту вољу на науку, а мој отац, који је наметан и разборит човек, подрађивао је ту вољу у мени и давао ме је на науку. Ишао сам у школу с правом радошћу, и јако сам се поносио, кад су ме на испиту школском прозвали, да декламујем какву песму. Ту задаћу сам ја обично извршио на задовољство мога учитеља, чија ми је похвала уливала неко поуздање и самосвест о мом говорничком дару. До десете године ишао сам у основну немачку школу, а за то време сам био сретан, да су ме родитељи, као да ми награде труд и марљивост, водили на имен дан и на дан рођења једно три или четири пута у позориште. Тих вечери топио сам се од радости и блаженства, па кад сам ступио у позориште, те видио сликану завесу, обузео ме је неки свечан занос. С нестрпљивом радошћу очекивао сам да се почне представа, те сам пратио с највећом пажњом знаке, што показују да ће скоро бити почетак, као: удешавање свирачких инструмената, осветљење на позорници и звоњење звонца.

Први пут сам видио на јозефштадском позоришту рајмундовог „Сељака-милијунара.“ Отац мој уважавао је и поштовао је јако Рајмунда као песника и глумца, с тога ме је и одвео први пут

у позориште да видим дело тога великог вештака. У једанаестој својој години пошао сам у шотенску гимназију. Ту ми се прво пробуди воља за појезију и историјске слике, коју сам подрађивао ревносим читањем књига. Романи о духовима и срдарима читао сам још у основној школи, а овде сам прешао на историјске романи, које сам особито волео читати. У буни 1848. било ми је 12 година. То узрујано време произвело је у души мојој нове мисли и жеље, за које пре нисам ни знао. Бурни догађаји од године 1848. утицали су на мене муњевитом силом, јер сам после кратког времена и сам приметио, да се у мени много што шта изменило. Али и та бура прође, и настаде опет мир и грађански поредак међу нама дечацима, што тежисмо за слободом, и ја сам свршавао трећи и четврти гимназијски разред.

У то доба сам живио у особитом пријатељству са једним мојим саучеником, јер је он имао неодољив талисман за мене, то јест, слободну улазницу у дворско позориште, јер му је отац био чувар царске породичне књижнице. Тад сам први пут видио „Јулија Цезара“, „Хенрика IV“, „Краља Лира“, „Фауста“ и све редом ђачке узор. Предавао сам се страсно утицима, што су их у мени произвели вешти глумци, те сам се заносио за њима по улицама, па кад сам се случајно с ким од мојих богова сукобио, застао ми је дах у гру-

дима од страхопоштовања. То беше лепо време, што не ћу никад заборавити. Позориште беше ми небо, а први глумац бог. Поред старијих вештака беху на дворском позоришту у то доба Јосиф Ваднер и Давизон као млађе звезде тога позоришта. Ја сам тада био ванредан члан дечачког кора за шотенску цркву, па кад сам у вече у време представе идући у предграђе пролазио поред мог раја, стао сам увек код главног уласка, читао позоришну цедуљу, и сећам се добро, да сам често сузним очима ишао кући, јер нисам имао средстава да задовољим своју живу жељу. Што сам мање ишао у позориште, то ми је све

више расла чезња за њим, те сам се често с тешком муком и крадом довукао на позоришну, а сценариста ме је немилостиво отерао чим ме је опазио. Али мени је у срцу одлаћнуло, кад сам видео само који призор, те сам се заносио по неколико дана.

Тако је то ишло до године 1851, а тад ми отац тужним срцем изјави, да му стање не допушта да ме и даље школује. Видео сам горку невољу својих родитеља, који су с тешком муком заслуживали себи кору хлеба, те сам морао прекинути своје науке и опростити се са адвокатцијом, којој сам се хтео посветити. (Наставиће се.)

З Д И С Т И Н А Ш.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(Црногорци) приказани су први пут на нашој позорници 23. априла о. г. Црногорац каже, да је „радији умрјети но срамотно живљети.“ Како му ко што учини, рад је да му онако и врати. Жалостан је то обичај био у Црногораца, да се управо мора осветити, јер ако се не освети, нема приступа ни поштења међу осталим Црногорцима. Онда му кажу, да је рђа и да не ваља ништа, кад није кадар свога осветити, већ му понесе крвник и образ и јунаштво. И жене су исто тако понесене за осветом, па хоће и оне да наговоре своје да се свете. Црногорац не мирује док се не освети, а кад је сврши освету, онда је весео, онда му се чини да се поново родио. Поноси се мајчин син као да је добио стотину мегдана.

У колико је зла и разорна освета за људе, у толико су опет Црногорци сами пронашли начин, како да прекину ово зло. Прекраћивање тога зла знаменито је у Црногораца. За умрв постоји у њих неки закон, по ком се они мире и прекривају даље последице зала.

Ту криву освету црногорску изабрао је непознати писац, за предмет своје драме и извео је приличном вештином. Штета само што се није више обзирао на законе, који су за писање драме прописани, те му не би тако та цела радња у драми изгледала само као једно на друго написане слике и прилике из црногорског живота, које се могу донасти, али нас никад не ће потрести и у нама пробудити саучешће према особама, које страдају са дела својих, којима су се огрешили о вечите законе друштва људског.

Представа је испала врло добро. Позоришница беше оживила од црногорских соколова. И песме су певане с таквим одушевљењем, да су се неке од њих морале и поновити на бурно захтевање публике, која се није била искупила у таквом броју као што би се то могло очекивати да ће бити на комаду, који је по свом наслову и по својој новини могао имати доста привлачне силе.

С похвалом морамо споменути све представљаче, који су се сви редом јуначки, управо црногорски, држали, а наро-

чито г. Јуришића (Јеврем), г. Божовића (Иван) и г. Л. Хаџићеву (Зајида), који су већ по својим улогама имали довољно прилике да се истакну, насу ту прилику zgodно и употребили себи на дику, а на задовољство публицино. О.

(Ванредна представа) уз суделовање српске новосадске певачке друштине биће у недељу 9. маја. Распоред је ово: 1. „Светковинка“, од Штуца, пева збор новосадске певачке друштине. — 2. „Дуо“ из опере „Дон Жуан“, од Моцарта, певају уз пратњу свирачког збора позоришног Љ. Зорићева и А. Сајевћ. — 3. „Там где стоји“, од Ђ. Лисинског, пева збор новосадске певачке друштине. — 4. „Секстет“, из опере „Лучија Ламерморска“, певају Љ. Зорићева, В. Хаџићева, А. Сајевћ, В. Марковић П. Добриновић и Ј. Божовић уз пратњу свирачког збора позоришног. — 5. „Падајте браћо“, од Гв. Хавласе, пева збор српске новосадске певачке друштине. — 6. „У бој у бој!“ песма од Ј. Јовановића-Змаја, за певање написао Ј. Дурански, за мешовити збор с музичком пратњом удесио Ј. Тијард Лафорест, пева збор српске новосадске певачке друштине и мешовити збор позоришне друштине.

Напослетку први пут: „Пола вина пола воде“. Шаљива игра у 1. чину од К. Трифковић.

Г. Ј. Тијард Лафорест из љубави према народном позоришту примио је да управља свима зборовима, који ће певати уз пратњу свирке.

Улазна цена: Седиште у кругу 1 ф. — Седиште I. реда и на страни 80 п. — Седиште II. реда и на страни 70 п. — Седиште III. реда 60 п. — Стојање 40 п. — Галерија 20 п. — Деца и ђаци плаћају цену стојишта у полак.

Улазне цене повисиће се о дану саме представе.

Улазнице се могу добити у напред у књијарској трговини браће Половића.

Добровољни прилози примају се са највећом захвалношћу. Почетак управо у 7 и по сахата у вече.

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

23. ПРЕДСТАВА.

У ПРЕТПЛАТИ 20.

У НОВОМЕ САДУ У СУБОТУ 8. МАЈА 1876.

ПО ДРУГИ ПУТ:

СЕДИ С МИРОМ.

Шаљива игра у 1. чину, од Федора Вела, с немачког превео Бранко Рајић.

О С О Б Е:

Професор Штрајт, доцент на малом свеучилишту	Добриновић.
Вилхелмина, жена му	Љ. Зорићева.
Анђелија, сестра му	Л. Хаџићева.
Приседник Хауф	Јуришић.

Збива се у стану професора Штрајта.

ЗА ТИМ:

Г Р Е Н Г О А Р.

Позоришна игра у 1. радњи, од Т. Банвиља, с немачког превео Ј. Ђорђевић.

О С О Б Е:

Лудвик XI., краљ француски	Сајевић.
Пијер Гренгоар	Ружић.
Симон Фурније, трговац	Лукић.
Лујза, његова кћи	Ј. Сајевићка.
Оливје-ле-Дем, берберин краљев	Марковић.
Николија Андријева, сестра симонова удовица	Л. Хаџићева.

Палчеви краљеви. Слуге Симона Фурнијера. Официри и стрелци телесне страже. Место: варош Тур у Француској. Време: Година 1469.

У недељу 9. маја: „ВАНПРЕДНА ПРЕДСТАВА“ уз суделовање срп. новосадске певачке друштине.

Многи од наших поштованих претплатника умољавају се, да би изволели исплатити први а сада већ и други део своје претплате у књижарској трговини браће Поповића.

ПОЧЕТАК У 7 И ПО А СВРШЕТАК У 10 САХАТА.